

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

30

listopada 2019

sobota

18:00

Wrocław, NFM, Sala Czerwona

Concertante

Christian Danowicz – skrzypce, dyrygent

Magdalena Bojanowicz – wiolonczela

NFM Orkiestra Leopoldinum

Program:

Johann Sebastian Bach (1685–1750) *III Koncert brandenburski G-dur BWV 1048* [13']

I. [Allegro]

II. Adagio

III. Allegro

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) *Sinfonia concertante Es-dur na skrzypce, wiolonczelę i orkiestrę KV 364* (aranż. D. Parker) [30']

I. Allegro maestoso

II. Andante

III. Presto

Mikołaj Górecki (*1971) *Concerto-Notturmo* na skrzypce i orkiestrę smyczkową [15']

I. Lento

II. Allegro

III. Molto lento

Christian Danowicz (*1983) *Concerto grosso* (prawykonanie) [13']

I. Light motive

II. Chaconne

III. Che tango 3

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Wokół koncertu

Artur Bielecki

Tytuł i układ programu dzisiejszego koncertu kierują myśli słuchacza w stronę fenomenu techniki koncertującej. Od czasownika *concertare* (dosłownie: współzawodniczyć, współpracować) wziął swoją nazwę styl *concertante*, który królował w czasach późnego renesansu i baroku i odegrał w dziejach muzyki ogromną rolę. Rolę nie do przecenienia, zwłaszcza w utworach instrumentalnych. Był to punkt wyjścia do rozwinięcia się różnych gatunków zespołowego muzykowania, takich jak barokowe *concerto grosso*, koncert solowy, czy wreszcie klasyczna symfonia koncertująca. Również kompozytorzy współcześni chętnie powracają do tych ciągle żywych tradycji, tworząc nowe przykłady koncertów.

Jednym z pierwszych wielkich kompozytorów, którzy podjęli tradycję *concerto grosso*, był Johann Sebastian Bach. W zbiorze swoich sześciu sławnych *Koncertów brandenburskich* zaprezentował on po mistrzowsku różne ujęcia zasady *concertare*. Zbiór powstał w okresie jego pobytu w Köthen (niewielkim księstwie położonym nad Łabą), gdzie w latach 1717–1723 kompozytor służył na dworze księżącym. Bach zadeptywał swoje dzieło margrabiemu brandenburskiemu Christianowi Ludwigowi (do czego nawiązał również w tytule zbioru). Utwory te można uznać za genialną syntezę barokowej formy *concerto grosso*, która polegała na przeciwstawieniu grupy instrumentów solowych (*concertino*) całej orkiestrze (*ripieni*).

W każdej kompozycji Bach miał inny pomysł na realizację tej zasady konstrukcyjnej, za każdym razem inaczej dobierał poszczególne instrumenty solowe, ukazywał odmienne barwy różnych grup instrumentów. *III Koncert brandenburski G-dur BWV 1048*, jeden z najpopularniejszych, bywa określany jako utwór nawiązujący do „najstarszego typu stylu koncertującego, polichoralnego koncertu weneckiego” (jak pisał Ernest Zavorský). Nie ma w nim żadnej „grupy solowej”, natomiast współzawodniczą aż trzy równorzędne grupy trojga skrzypiec, trzech altówek i trzech wiolonczel, oczywiście w towarzystwie basso continuo. *III Koncert G-dur* jest arcydziełem, brzmi jednorodnie i niezwykle efektownie, „te trzy grupy dostownie się prześcigają, żeby w końcu połączyć się w 10-głosową całość” (Zavorský). Komentatorzy dostrzegają w dziele niemal proroczą wizję brzmienia symfonicznego, które miało nadejść dopiero w następnej muzycznej epoce – w klasycyzmie.

Mistrzem tej epoki był Wolfgang Amadeus Mozart, dla którego zresztą zetknięcie się z muzyką Bacha stanowiło inspirujący, artystyczny wstrząs (już w dzieciństwie zaprzyjaźnił się z synem kompozytora, Johannem Christianem Bachem, którego poznał w Londynie). Jesienią 1779 r. dwudziestotrzyletni Mozart skomponował jeden ze swoich najpiękniejszych utworów – była to *Sinfonia concertante Es-dur* na skrzypce, altówkę i orkiestrę KV 364. Zachwycony tym dziełem Alfred Einstein w ten sposób pisał o nim w swojej znanej monografii *Mozart. Człowiek i dzieło*: „Ten podwójny koncert na skrzypce i altówkę jest jednocześnie szczytowym osiągnięciem Mozarta w dziedzinie koncertu skrzypcowego”. Utwór olśniewa i wzrusza w każdej z trzech części, jest pełen życia i cudownych muzycznych myśli. Wzajemne relacje między oboma instrumentami solowymi Einstein określił jako „serdeczną rozmowę obu solistów, która w *Andante* staje się prawdziwym, pełnym wyrazu dialogiem”. Chciałoby się powiedzieć: oto, czym dla genialnego Mozarta jest urzeczywistnienie zasady *concertare*. Trudno się dziwić, że tak wspaniałe arcydzieło prowokuje do stworzenia aranżacji, która pozwoliłaby się nim cieszyć nie tylko skrzypkom i altowiolistom. Postuchamy właśnie takiej aranżacji – wersji na skrzypce, wiolonczelę i orkiestrę.

Mikołaj Górecki jest synem sławnego Henryka Mikołaja Góreckiego, jednego z najważniejszych dla muzyki polskiej kompozytorów drugiej połowy XX w. Mikołaj odziedziczył po ojcu talent twórczy, a swoją przygodę z muzyką zaczynał od nauki gry na skrzypcach i na fortepianie. Urodził się w Katowicach, gdzie też w Akademii Muzycznej studiował kompozycję pod kierunkiem ojca. Studia ukończył z wyróżnieniem. Obecnie mieszka w Stanach Zjednoczonych. Już we wczesnej młodości odnosił sukcesy: w 1988 r. zdobył pierwszą nagrodę za *Preludia* na fortepian podczas I Konkursu dla Młodych Kompozytorów w Bielsku-Białej. Utwory Mikołaja Góreckiego są wykonywane w Polsce i za granicą, były prezentowane przez znanych muzyków m.in. na festiwalu *Musica Polonica Nova* we Wrocławiu, a także w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Holandii. *Concerto-Notturmo* na skrzypce i orkiestrę smyczkową to kompozycja z 2000 r., napisana na zamówienie Towarzystwa Muzycznego *Musica Viva*. Składa się z trzech części wykonywanych attacca. Nastrój nokturnowy panuje w ogniwach skrajnych, naznaczonych liryzmem w partii skrzypiec solo. Część środkowa natomiast wnosi zdecydowany kontrast, jest przepiękna wielką energią; zwracają też uwagę

nieregularne, synkopowane rytmy. Cały utwór jest efektowny i ekspresyjny.

Christian Danowicz urodził się w Buenos Aires w 1983 r. Jest skrzypkiem, zajmuje się również dyrygenturą, kompozycją i pracą pedagogiczną. Ukończył konserwatorium w Tuluzie we Francji oraz Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie odbył także studia licencjackie w zakresie dyrygentury symfonicznej i operowej. W dziedzinie kompozycji jest w dużej mierze autodydakta; od wielu lat zajmuje się tworzeniem aranżacji i transkrypcji. Podczas dzisiejszego wieczoru usłyszymy prawykonywanie najnowszego utworu Danowicza – *Concerto grosso*. Wybierając właśnie tę muzyczną konwencję, autor kierował się przekonaniem, że pozwala ona w stopniu maksymalnym zaistnieć całej orkiestrze. „Piszę to, co sam chciałbym grać” – mówi kompozytor. *Concerto grosso* składa się z trzech części. Ciekawie zatytułowana część pierwsza (*Light motive*) przynosi trójdźwiękowy motyw, a także pewne aluzje do różnych barokowych concerti grossi. Część druga (*Chaconne*) odwołuje się wprost do barokowej konwencji. Utwór kończy się częścią zatytułowaną *Che tango 3*, w której zwraca uwagę m.in. nietypowe dla tanga trójdzielne metrum.

Christian Danowicz

Absolwent Konserwatorium Muzycznego w Tuluzie (klasa skrzypiec G. Colliarda) oraz Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina (studia magisterskie w klasie skrzypiec J. i K. Jakowiczów oraz studia licencjackie w klasie dyrygentury symfoniczno-operowej A. Wita i T. Bugaja). Uzyskał stopień doktora, a następnie doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, gdzie obecnie prowadzi klasę skrzypiec. Jest laureatem III nagrody w IV Międzynarodowym Konkursie Skrzypcowym im. T. Wrońskiego na Skrzypce Solo w Warszawie. W 2010 r. otrzymał I nagrodę w Konkursie Muzyki Kameralnej podczas Duxbury Music Festival w USA. W 2016 r. został laureatem Nagrody Radia Wrocław Kultura „Emocje”. Nagrane pod jego kierownictwem wraz z NFM Orkiestrą Leopoldinum i Atom String Quartet płyty *Made in Poland* oraz *Supernova* zostały wyróżnione Fryderykiem w 2018 i 2019 r. Pierwsza z płyt otrzymała ponadto w 2018 r. Wrocławską Nagrodę Muzyczną. Christian Danowicz jest koncertmistrzem NFM Orkiestry Leopoldinum, z którą regularnie występuje jako solista i dyrygent.

Magdalena Bojanowicz

Ukończyła z wyróżnieniem studia na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie wiolonczeli A. Bauera i B. Koziaka oraz Universität der Künste Berlin w klasie J.P. Maintza. Jest laureatką Paszportu „Polityki”, a także I nagrody w 45. Międzynarodowym Konkursie Jeunesses Musicales w Belgradzie, II nagrody i dwóch nagród specjalnych w VIII Międzynarodowym Konkursie im. W. Lutosławskiego w Warszawie, III nagrody w I Międzynarodowym Konkursie Wiolonczelowym im. K. Pendereckiego w Krakowie, II nagrody w 69. Międzynarodowym Konkursie Wiolonczelowym im. Ludwiga van Beethovena w Hradec Králové oraz wyróżnienia w 64. Międzynarodowym Konkursie „Praska Wiosna” w Pradze. Była również finalistką Domnick-Cello-Wettbewerb w Stuttgarcie (2014). Swoje umiejętności doskonaliła na kursach w Brukseli, Salzburgu, Kronbergu i Musikinsel Reihnau, gdzie pracowała pod okiem takich artystów jak J. Berger, K. Michalik, Ph. Muller, A. Noras, C. Reichardt czy V. Yagling. Była stypendystką Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci (2001–2008) oraz Ministra Kultury i Sztuki. W 2009 r. została laureatką stypendium „Młoda Polska”. Występowała m.in. w Tonhalle w Zurychu, Royal Festival Hall w Londynie, Kolarac Concert Hall w Belgradzie, Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego w Warszawie oraz Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Christian Danowicz, fot. Łukasz Rajchert

Magdalena Bojanowicz, fot. Anita Wąsik-Płocińska

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

